

คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน Moral Ethics of Mahamakut Buddhist University Isan Campus Students

จักรี ศรีจารุเมธีญาณ

Chakkree Sricharumedhiyan

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

Author for Correspondence: E-mail : chakkree_2532@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ประชากร โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือนักศึกษาระดับปริญญาภาคปกติ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวนทั้งสิ้น 617 รูป/คน โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากประชากรแยกตามคณะต่างๆ จากการเปิดตารางสำเร็จรูปในการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1967) รวม 3 คณะ ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 243 รูป/คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ในภาพรวมทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความมีวินัย 2) ด้านความรับผิดชอบ 3) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต 4) ด้านความเสียสละ 5) ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี 6) ด้านการเข้าใจผู้อื่น 7) ด้านการเข้าใจโลก พบว่า ในภาพรวมนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ได้มีคุณธรรมจริยธรรมในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านการเข้าใจผู้อื่น ด้านความซื่อสัตย์สุจริต การเข้าใจโลก การเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านความรับผิดชอบ และด้านความมีวินัย ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน พบว่า ข้อเสนอแนะต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน 1) ด้านความมีวินัยที่มีความถี่สูงสุดคือ ควรมีความมีวินัยด้วยการเคารพกฎหมาย 2) ด้านความรับผิดชอบที่มีความถี่สูงสุดคือ มีความกระตือรือร้นในหน้าที่ตามความรับผิดชอบ 3) ด้านความซื่อสัตย์สุจริตที่มีความถี่สูงสุดคือมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น 4) ด้านความเสียสละที่มีความถี่สูงสุดคือ รู้จักแบ่งปันมีน้ำใจไมตรีต่อกัน 5) ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีที่มีความถี่สูงสุดคือ แต่งกายด้วยความเหมาะสม 6) ด้านการเข้าใจคนอื่นที่มีความถี่สูงสุดคือ ยอมรับและรับฟังเสียงส่วนใหญ่ 7) ด้านการเข้าใจโลกที่มีความถี่สูงสุดคือ ปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้

คำสำคัญ : คุณธรรมจริยธรรม, นักศึกษา

Received : 03/01/62 Revised: 09/02/62 Accepted: 15/02/62

Abstract

This research was aimed to 1) study the moral and ethics of Mahamakut Buddhist University Isan Campus students 2) study the recommendations of the moral and ethics of Mahamakut Buddhist University Isan Campus students. The studied population were the 617 regular students who enrolled in the 1st semester, 2018 academic year. The selected sample were derived from various faculties. From the opening of the finished table, the calculation of the sample was created by Tarot Yamane (Yamane, 1967). There were together 3 faculties. The sample composed of 243 students. The statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results were found that:

1. The result of the study on the moral and ethics of the students overall showed 7 aspects: 1) discipline 2) responsibilities 3) honesty 4) sacrifice 5) good role model 6) understanding others and 7) life understanding. From the life understanding aspect, it was overviewed as having a great deal of moral. The other aspects which had the less amounts were understanding others, honesty, life understanding, good role model, responsibilities and having discipline, respectively.

2. The result of the study of the recommendations on the moral and ethics of the students showed that: 1) the most frequency of the discipline was discipline with obeying the law 2) the most frequency of the responsibilities were having enthusiasm in responsible duties 3) the most frequency of honesty was being honest with oneself and others 4) the most frequency of sacrifice was sharing and thoughtfulness 5) the most frequency of good model role model was dressing appropriately 6) the most frequency of understanding others was accepting and listening to the most people And 7) the most frequency of life understanding was the ability to adapt oneself to the society.

Keywords: Moral ethics, Student

บทนำ

ประเทศไทยได้รับวัฒนธรรมจากนานาประเทศ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในหลายๆ ด้าน เช่น ประเพณี วัฒนธรรม การแต่งตัว การดำรงชีวิตอยู่ในปัจจุบันตลอดถึงด้านเทคโนโลยีต่างๆ เป็นต้น ความเจริญก้าวหน้าด้านวัตถุได้พัฒนาแต่ในขณะเดียวกันวิถีชีวิตประจำวันของคน ไทยมีการใช้ยาเสพติด ฆาตกระเบียบวินัย ไม่ประพฤติตามหลักศีลธรรม ไม่เคารพกฎหมายทำให้อาชญากรรมเกิดขึ้นมากมาย มีการลักขโมย ทุจริตคอร์ปชั่น ปัญหายาเสพติด แหล่งอบายมุข มีการใช้แรงงานเด็ก มีแหล่งเรณรมย์ มีแหล่งโสเภณีเป็นจำนวนมาก ฆาตกระเบียบวินัยก่อเหตุทะเลาะวิวาท การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนประพฤติตนไม่เหมาะสม กับความเป็นนักเรียน นักศึกษา ขาดคุณธรรมจริยธรรมทั้งที่ประเทศไทยเป็นเมืองพุทธรากเหง้าแห่งปัญหาคือ นักเรียน นักศึกษา ขาดการขัดเกลาทางจิตใจที่เพียงพอ ถูกหละหลวมในการปลูกฝังเรื่องคุณธรรม จริยธรรมและศีลธรรม เป็นเหตุทำให้ขาดความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ขาดการใช้สติยั้งคิดและแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมออกมา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 29)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน เป็นสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีภารกิจที่สำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ของความเป็นสถาบันอุดมศึกษาซึ่งครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 30) ดังนี้ 1) ด้านการผลิตบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการรับนักศึกษาเข้าเรียนที่มีคุณสมบัติและจำนวนตรงตามแผนการรับนักศึกษาและสอดคล้องกับเป้าหมายการผลิตบัณฑิตอย่างมีคุณภาพ สถาบันผลิตบัณฑิตได้ตามคุณลักษณะ จุดเน้นของสถาบันตรงตามเป้าหมายที่กำหนดและจัดให้มีข้อเสนอแนะที่ชัดเจน เผยแพร่ต่อสาธารณชน ในเรื่องหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน คณาจารย์ที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการพัฒนาการเรียนรู้อย่างบูรณาการและนอกหลักสูตร และตอบสนองความต้องการของนักศึกษา 2) ด้านการวิจัย สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินพันธกิจด้านการวิจัยอย่างมีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และภายใต้จุดเน้นเฉพาะ โดยมีการดำเนินการตามนโยบาย แผน งบประมาณ มีการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนคณาจารย์ นักวิจัย บุคลากรให้มีสมรรถนะในการทำวิจัย ส่งเสริมและสร้างเครือข่ายการทำวิจัยกับหน่วยงานภายนอกสถาบันเพื่อให้ได้ผลงานวิจัย ผลงานประดิษฐ์และงานริเริ่มสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ มีประโยชน์ สนองยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมได้ในวงกว้างและก่อให้เกิดประโยชน์แก่สาธารณะ 3) ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ซึ่งสถาบันอุดมศึกษามีการให้บริการทางวิชาการที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทั้งในวงกว้างและกลุ่มเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งอาจให้บริการโดยการใช้ทรัพยากรร่วมกันทั้งในระดับสถาบันและระดับบุคคลได้ในหลายลักษณะ อาทิ การให้คำปรึกษา การศึกษาวิจัย การค้นคว้าเพื่อแสวงหาคำตอบให้กับสังคม การให้บริการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นต่างๆ การจัดให้มีการศึกษาต่อเนื่องบริการแก่ประชาชนทั่วไป การให้บริการทางวิชาการนี้สามารถจัดในรูปแบบของการให้บริการแบบให้เปล่าหรือเป็นการให้บริการเชิงพาณิชย์ที่ได้ผลตอบแทนเป็น

รายได้หรือเป็นข้อมูลย้อนกลับมาพัฒนาและปรับปรุงเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ 4) ด้านการดำเนินงานศิลปะและวัฒนธรรม โดยสถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินการดำเนินงานศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ ทั้งในระดับหน่วยงานและระดับสถาบัน มีระบบและกลไกในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ศิลปะและวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนโดยตรงหรือโดยอ้อมเพื่อให้ผู้เรียนและบุคลากรของสถาบันได้รับการปลูกฝังให้มีความรู้ตระหนักถึงคุณค่า เกิดความซาบซึ้งและสุนทรีย์ต่อศิลปะและวัฒนธรรมของชาติสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องจรรโลงความดีงามในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ มีวิถีชีวิตที่ปรารถนาและเรียนรู้วิธีการจัดการวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่ไม่พึงปรารถนาได้ สถาบันมีการควบคุมการดำเนินงานด้านนี้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพตามเป้าหมายของแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานด้านการดำเนินงานศิลปะและวัฒนธรรมของสถาบัน ในขณะเดียวกัน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ยังมีพันธกิจเพิ่มขึ้นมาอีก 1 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการพัฒนาปรับปรุงระบบการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยฯ ให้มีประสิทธิภาพทันสมัย คล่องตัวและโปร่งใส ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อยกระดับประสิทธิภาพของมหาวิทยาลัยสู่มาตรฐานทางวิชาการในระดับสากล โดยหลักคุณธรรมที่สามารถนำมาใช้ในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 ระดับที่ 2 (ปริญญาตรี) ประกอบด้วย 1) ด้านความมีวินัย 2) ด้านความรับผิดชอบ 3) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต 4) ด้านความเสียสละ 5) ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี 6) ด้านการเข้าใจผู้อื่น และ 7) ด้านการเข้าใจโลก (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552: 9)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ซึ่งถือได้ว่าเป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่งที่มีความสำคัญกับการผลิตบัณฑิตที่ยึดมั่นในความรู้ควบคู่คุณธรรม ดังที่ปรากฏอย่างชัดเจนในการกำหนดนโยบายสำหรับการบริหารของมหาวิทยาลัยฯจนเป็นอัตลักษณ์ที่สำคัญของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ในการผลิตบัณฑิตดังจะเห็นได้จากประเด็นเหล่านี้คือ 1) ปรัชญา (Philosophy) “ความเป็นเลิศทางวิชาการ ตามแนวพระพุทธศาสนา”(Academic Excellence based on Buddhism) 2) ปณิธาน (Ambition) มุ่งมั่นผลิตบัณฑิตทางพระพุทธศาสนาให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีความสามารถในการคิดเป็น พุดเป็น ทำเป็น และคิดดี พุดดี ทำดี ตามแนวทางแห่งพระพุทธศาสนา 3) วิสัยทัศน์ (Vision) เป็นสถาบันการศึกษาที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนาในระดับนานาชาติ เป็นสถาบันการเรียนรู้ตลอดชีวิตของมวลชนที่ผลิตบัณฑิตตามแนวพระพุทธศาสนาและบุคลากรด้านต่างๆ ที่มีความรู้ความสามารถ มีศีลธรรมในการดำรงชีวิตแบบพุทธ เป็นศูนย์กลางแห่งภูมิปัญญาทางพระพุทธศาสนาของโลกที่สามารถชี้แนะและยุติความขัดแย้งในสังคมโดยใช้หลักพุทธธรรม และเป็นสถาบันที่เน้นทำวิจัย

พัฒนาตามกรอบแห่งศีลธรรม ส่งเสริมงานวิจัยเชิงลึกด้านพระพุทธศาสนาและนำผลการวิจัยไปพัฒนาสังคมและคณะสงฆ์ ทั้งในระดับชาติและนานาชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาคูณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
- 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ขอบเขตการวิจัย

ในการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของงานวิจัยเป็น 3 ส่วนหลักๆ คือ (1) ขอบเขตด้านประชากร (2) ขอบเขตด้านเนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาวิจัย และ (3) ขอบเขตด้านระยะเวลา โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

1.1 ประชากร โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือนักศึกษาระดับปริญญาภาคปกติ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวนทั้งสิ้น 617 รูป/คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากประชากรแยกตามคณะต่างๆ จากการเปิดตารางสำเร็จรูปในการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1967) รวม 3 คณะ (ตามข้อมูลการรายงานจำนวนนักศึกษาทั้งหมดจำแนกตามคณะจากฐานข้อมูลรายบุคคลด้านนักศึกษาภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ประกอบด้วย 1) คณะศึกษาศาสตร์ 2) คณะมนุษยศาสตร์ 3) คณะสังคมศาสตร์ ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 243 รูป/คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสารวิชาการเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 ระดับที่ 2 (ปริญญาตรี) ประกอบด้วย 1) ด้านความมีวินัย 2) ด้านความรับผิดชอบ 3) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต 4) ด้านความเสียสละ 5) ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี 6) ด้านความเข้าใจผู้อื่น และ 7) ด้านการเข้าใจโลก

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เวลาสำหรับการดำเนินการวิจัย 1 ปี นับตั้งแต่ได้เสนอโครงการวิจัยเพื่อพิจารณาและได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัย

วารสารแสงอีสาน

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 617 รูป/คน

2. กลุ่มตัวอย่างซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากประชากรแยกตามคณะต่างๆ จากการเปิดตารางสำเร็จรูปในการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (1967) รวม 3 คณะ (ตามข้อมูลการรายงานจำนวนนักศึกษาทั้งหมดจำแนกตามคณะจากฐานข้อมูลรายบุคคลด้านนักศึกษาของภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561) ประกอบด้วย 1) คณะมนุษยศาสตร์ 2) คณะศึกษาศาสตร์ และ 3) คณะสังคมศาสตร์ ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 243 รูป/คน และดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากรโดยใช้วิธีเก็บแบบบังเอิญซึ่งให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของแต่ละคณะตามจำนวนที่กำหนดไว้ดังตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 1 แสดงถึงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	คณะ	ประชาชน	กลุ่มตัวอย่าง
1	คณะมนุษยศาสตร์	104	41
2	คณะศึกษาศาสตร์	223	88
3	คณะสังคมศาสตร์	290	114
รวม		617	243

ที่มา : ฝ่ายทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ณ วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2561

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถาม (Questionnaire) สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ประกอบด้วยคำถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และคณะที่ศึกษา

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักศึกษา เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบ 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายดังนี้

5	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้น มากที่สุด
4	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้น มาก
3	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้น ปานกลาง
2	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้น น้อย
1	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้น น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาจากตำรา บทความ วารสาร เอกสารด้านวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมและการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการนิยามตัวแปรการวิจัย
2. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับคำนิยามที่กำหนดไว้ในตัวแปรเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับวัตถุประสงค์ในการศึกษา

3. ดำเนินการตรวจสอบเครื่องมือซึ่งในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือก่อนนำไปใช้ในการศึกษาจริง ทั้ง 2 ประเภท ได้แก่

3.1 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ผู้วิจัยได้เลือกตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการหาค่าความสอดคล้อง (Item Objective Congruence index-IOC) ของแบบสอบถามกับเนื้อหาที่จะทำการศึกษาว่าข้อคำถามในแบบสอบถามแต่ละข้อนั้นมีความสอดคล้องหรือเกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักศึกษาหรือไม่ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิให้คะแนนความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งถ้าหากค่าคะแนนจากผู้ทรงคุณวุฒิ มีระดับคะแนน 0.5 ขึ้นไป เป็นค่าระดับความเหมาะสมที่ใช้ได้ แต่ถ้าต่ำกว่า 0.5 ถือว่าใช้ไม่ได้ และในการตรวจสอบเพื่อคำนวณค่าคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิไม่มีวิธีการคำนวณด้วยการให้ค่าความสอดคล้องของเนื้อหาในแบบสอบถาม (Mehrens & Lehmann, 1991) ดังต่อไปนี้

+1	หมายถึง	เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับเนื้อหา
0	หมายถึง	เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับเนื้อหา
-1	หมายถึง	เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นไม่ตรงตามเนื้อหา

3.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยง (reliability) หลังจากที่มีการตรวจสอบเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาความเที่ยง (reli-

วารสารแสงอีสาน

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ability) นั่นก็คือความคงที่ของผลที่ได้จากการวัดด้วยเครื่องมือชุดเดียวกันกับกลุ่มเดียวกัน ในเวลาที่ต่างกัน (Guilford. 1978) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient- α) ของ Cronbach โดยมีวิธีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่สำคัญ คือ นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมายจำนวน 30 คน แล้วนำเครื่องมือที่ทดลองใช้มาตรวจให้คะแนนตามสูตร โดยค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงที่ได้จากการคำนวณมีค่าสูงสุดเท่ากับ 1 โดยเมื่อค่าที่ได้มีค่าใกล้ 1 แสดงว่าเครื่องมือมีความเที่ยงค่อนข้างสูง และผลจากการคำนวณค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้สำหรับการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับอยู่ที่ 0.93 แสดงว่าเครื่องมือมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่สามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการทำการศึกษาวิจัยจากหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อนำไปขอเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการขอเก็บรวบรวมข้อมูลเสนอต่อ รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง เพื่อมิให้เกิดความคลาดเคลื่อนตรวจสอบความสมบูรณ์ ซึ่งแบบสอบถามกลับมาครบถ้วนทุกฉบับ
4. ดำเนินการประมวลผลและนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ได้แก่ ตำรา เอกสารวิชาการ ผลงานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม และการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
 2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับกับคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
- ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ผู้วิจัยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยการวิเคราะห์ประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป นอกจากนี้ในการพิจารณาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเพื่อแปลความหมายของ

แบบสอบถามในตอนที 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ตามคะแนนเฉลี่ย ประเมินค่าโดยกำหนดช่วงคะแนน (class internal) เป็น 5 ระดับเช่นกัน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง	คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาในระดับ มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง	คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาในระดับ มาก
คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง	คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาในระดับ ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง	มีคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาในระดับ น้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง	คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาในระดับ น้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่ได้จากกระบวนการวิจัยสรุปผลตามประเด็นหลักได้ 3 ส่วน สำคัญและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

นักศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ได้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 243 ชุด ซึ่งเป็นนักศึกษาชาย ร้อยละ 53.50 และนักศึกษาหญิง ร้อยละ 46.50 นอกจากนี้ก็เกือบครึ่งหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 40.70 ของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีอายุต่ำกว่า 20 ปี รองลงมา มีอายุอยู่ระหว่าง 20-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.10 อายุระหว่าง 26-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.9 และอายุ 31 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 8.20 ตามลำดับ ซึ่งประกอบด้วยนักศึกษาจาก 3 คณะ ดังนี้ คณะสังคมศาสตร์ ร้อยละ 46.90 คณะศึกษาศาสตร์ ร้อยละ 36.20 และคณะมนุษยศาสตร์ ร้อยละ 16.90 ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ผลการศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ในภาพรวมทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความมีวินัย 2) ด้านความรับผิดชอบ 3) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต 4) ด้านความเสียสละ 5) ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี 6) ด้านการเข้าใจผู้อื่น 7) ด้านการเข้าใจโลก พบว่า ในภาพรวมนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ได้มีคุณธรรมจริยธรรมในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านการเข้าใจผู้อื่น ด้านความซื่อสัตย์สุจริต การ

เข้าใจโลก การเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านความรับผิดชอบ และด้านความมีวินัย ตามลำดับและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผลการศึกษาเป็นดังนี้

2.1 ด้านความมีวินัย พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ได้มีคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยในระดับมาก โดยจะเห็นได้ว่า การแสดงออกถึงการยอมรับหลักศีลธรรมและค่านิยมที่ถูกต้องเหมาะสมของสังคม ในระดับมาก เป็นอันดับแรก รองลงมา เป็น ชื่นชมและยกย่องบุคคลที่ปฏิบัติตัวปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

2.2 ด้านความรับผิดชอบ พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ได้มีคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบในระดับมาก โดยจะเห็นได้ว่า มีจิตสำนึกต่อความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนอย่างเหมาะสม ในระดับมาก เป็นอันดับแรก รองลงมา เป็น พัฒนาตนเองให้มีความสามารถในการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่

2.3 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ได้มีคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตในระดับมาก โดยจะเห็นได้ว่า มีความประพฤติดีประพฤติชอบและประพฤติตรงต่อบทบาทหน้าที่ และ ยอมรับข้อบกพร่องอันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ที่ผิดพลาด ในระดับมาก เป็นอันดับแรก รองลงมาเป็น ไม่สร้างภาระและความเสียหายให้เกิดขึ้นกับบุคคลอื่นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตน

2.4 ด้านความเสียสละ พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ได้มีคุณธรรมจริยธรรมด้านความเสียสละในระดับมาก โดยจะเห็นได้ว่า การแสดงถึงความไม่เห็นแก่ตัวและเอาใจเขามาใส่ใจเราเปรียบบุคคลอื่น และ การเห็นความสำคัญของประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ในระดับมาก เป็นอันดับแรก รองลงมาเป็น มีคุณลักษณะที่แสดงถึงการแบ่งปันและการมีน้ำใจต่อบุคคลอื่นตามกำลังความสามารถ

2.5 ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ได้มีคุณธรรมจริยธรรมด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ในระดับมาก โดยจะเห็นได้ว่า มีความเข้าใจถึงบรรทัดฐานที่ถูกต้องในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติอันเป็นการควบคุมความประพฤติที่ควรปฏิบัติในทางสังคม และ การชื่นชมยกย่องเมื่อบุคคลปฏิบัติทางกาย วาจา และทางใจ ที่ถูกต้องเหมาะสม ในระดับมาก เป็นอันดับแรก รองลงมาเป็น มีการแสดงออกถึงความประพฤติและการปฏิบัติหน้าที่ไม่ขัดต่อหลักความเชื่อและค่านิยมทางสังคม

2.6 ด้านการเข้าใจผู้อื่น พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ได้มีคุณธรรมจริยธรรมด้านการเข้าใจผู้อื่น ในระดับมาก โดยจะเห็นได้ว่า แสดงออกถึงการรับฟังและยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่นอย่างตั้งใจในระดับมาก เป็นอันดับแรก รองลงมา เป็น สามารถปฏิบัติตนตามข้อแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่น

2.7 ด้านการเข้าใจโลก พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ได้มีคุณธรรมจริยธรรมด้านการเข้าใจโลก ในระดับมาก โดยจะเห็นได้ว่า การมีความเข้าใจถึงสังขารของโลกที่ต้องมีการแปรสภาพของสรรพสิ่งต่างๆอย่างรู้เท่าทันในระดับมาก เป็นอันดับแรก รองลงมาเป็น ยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นรอบตัวอย่างมีสติ

3. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ผลการศึกษาข้อเสนอแนะต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน พบว่า ข้อเสนอแนะต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน 1) ด้านความมีวินัยที่มีความดีสูงสุดคือ ควรมีวินัยด้วยการเคารพกฎหมาย 2) ด้านความรับผิดชอบที่มีความดีสูงสุดคือ มีความกระตือรือร้นในหน้าที่ตามความรับผิดชอบ 3) ด้านความซื่อสัตย์สุจริตที่มีความดีสูงสุดคือมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น 4) ด้านความเสียสละที่มีความดีสูงสุดคือ รู้จักแบ่งปันมีน้ำใจไมตรีต่อกัน 5) ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีที่มีความดีสูงสุดคือ แต่งกายด้วยความเหมาะสม 6) ด้านการเข้าใจคนอื่นที่มีความดีสูงสุดคือ ยอมรับและรับฟังเสียงส่วนใหญ่ 7) ด้านการเข้าใจโลกที่มีความดีสูงสุดคือ ปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

การอภิปรายผลการวิจัยเรื่อง คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน แยกเป็นรายด้าน 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความมีวินัย 2) ด้านความรับผิดชอบ 3) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต 4) ด้านความเสียสละ 5) ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี 6) ด้านการเข้าใจผู้อื่น 7) ด้านการเข้าใจโลก ซึ่งมีรายละเอียดของการอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ด้านความมีวินัย พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ได้มีคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยในระดับมาก โดยจะเห็นได้ว่า การแสดงออกถึงการยอมรับหลักศีลธรรมและค่านิยมที่ถูกต้องเหมาะสมของสังคม ในระดับมาก เป็นอันดับแรก รองลงมาเป็น ชื่นชมและยกย่องบุคคลที่ปฏิบัติตัวปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจคุณลักษณะทางวินัยที่พึงประสงค์ในสังคมไทยของ (กรมวิชาการ, 2544:12) ว่า วินัย หมายถึง กฏระเบียบข้อตกลงที่สังคมกำหนดให้บุคคลประพฤติปฏิบัติเพื่อให้บุคคลอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข ดังนั้นการมีวินัยจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นสำหรับการอยู่ร่วมกันที่จะมีหลักการหรือแนวทางในการกำหนดความประพฤติของบุคคลในสังคม ซึ่งแนวทางการพัฒนาวินัยนั้น (กรมวิชาการ, 2544:58) ให้แนวคิดว่าการสร้างวินัยให้ได้ผลต้องให้ระบบสัมพันธ์ขององค์กรรวมคือ

วาระสากลอีสาน

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

1) ด้านพฤติกรรม คือ ให้มีพฤติกรรมดีด้วยความเคยชิน 2) ด้านจิตใจ คือ มีความสุข มีความพึงพอใจ ในการกระทำพฤติกรรมนั้น 3) ด้านปัญญา คือ มีความสุข ความเข้าใจเหตุผล เห็นคุณค่าของการกระทำ จะสนับสนุนให้จิตใจต้องการทำพฤติกรรมนั้นๆมากยิ่งขึ้น

2. ด้านความรับผิดชอบ พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคามวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ได้มีคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบในระดับมาก โดยจะเห็นได้ว่า มีจิตสำนึกต่อความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของตนอย่างเหมาะสม ในระดับมาก เป็นอันดับแรก รองลงมาเป็น พัฒนาตนเองให้มีความสามารถในการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของคุณลักษณะที่ดีของความเป็นคนดีของฮูอิทท์ (Huitt, 2014) ที่ได้กล่าวถึงค่านิยมของคุณลักษณะที่ดีจะต้องมีพัฒนาการในด้านต่างๆ ดังนี้ 1) มีความรับผิดชอบ ซึ่งเน้นว่าต้องรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายอย่างมีคุณธรรม คือรู้ว่าควรทำอะไรจึงจะถูกต้องและไม่ทำให้ผู้อื่นหรือสังคมเสียหาย และแสดงความรับผิดชอบและมีจริยธรรมต่อสิ่งที่ตนได้กระทำลงไป 2) มีความสามารถในการกำกับวินัย 3) มีคุณธรรมที่แสดงออกทางค่านิยม 4) มีมาตรฐานของความประพฤติส่วนตัวและความคิดที่เป็นอิสระ

3. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคามวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ได้มีคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตในระดับมาก โดยจะเห็นได้ว่า มีความประพฤติดีประพฤติชอบและประพฤติตรงต่อบทบาทหน้าที่ และ ยอมรับข้อบกพร่องอันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ที่ผิดพลาด ในระดับมาก เป็นอันดับแรก รองลงมาเป็น ไม่สร้างภาระและความเสียหายให้เกิดขึ้นกับบุคคลอื่นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (บุรุษย์ ศิริมหาสาร, 2546:53-55) ที่ได้กล่าวว่าความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันในสังคม เพราะถ้าทุกคนมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น สังคมย่อมมีความสุข

4. ด้านความเสียสละ พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคามวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ได้มีคุณธรรมจริยธรรมด้านความเสียสละในระดับมาก โดยจะเห็นได้ว่า การแสดงถึงความไม่เห็นแก่ตัวและเอาใจเขามาเปรียบบุคคลอื่น และ การเห็นความสำคัญของประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ในระดับมาก เป็นอันดับแรก รองลงมาเป็น มีคุณลักษณะที่แสดงถึงการแบ่งปันและการมีน้ำใจต่อบุคคลอื่นตามกำลังความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พระเทพคุณาภรณ์ (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2558:ออนไลน์) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของความเสียสละว่า ความเสียสละเป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐานของผู้ที่อยู่ร่วมกันในสังคม ทุกคนในสังคมต้องมีน้ำใจเอื้อเพื่อเสียสละแบ่งปันให้แก่กัน ไม่มีจิตใจคับแคบ เห็นแก่ตัว ความเสียสละจึงเป็นคุณธรรมเครื่องผูกมิตรไมตรี ยึดเหนี่ยวจิตใจไว้เป็นเครื่องมือสร้างลักษณะนิสัยให้เป็นคนที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

5. ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ได้มีคุณธรรมจริยธรรมด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ในระดับมาก โดยจะเห็นได้ว่า มีความเข้าใจถึงบรรทัดฐานที่ถูกต้องในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติอันเป็นการควบคุมความประพฤติที่ควรปฏิบัติในทางสังคม และการชื่นชมยกย่องเมื่อบุคคลปฏิบัติทางกาย วาจา และทางใจที่ถูกต้องเหมาะสม ในระดับมาก เป็นอันดับแรก รองลงมาเป็น มีการแสดงออกถึงความประพฤติและการปฏิบัติหน้าที่ไม่ขัดต่อหลักความเชื่อและค่านิยมทางสังคม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (นภดล เทียนเพิ่มพูน, 2546:2) ที่ได้ศึกษารูปแบบและวิธีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมตามความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนนายร้อยตำรวจและนายตำรวจฝ่ายปกครอง ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบและวิธีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่ควรปลูกฝังให้แก่แก่นักเรียนนายร้อยตำรวจมากที่สุดคือ ครูอาจารย์ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ(รัตนกร วงศ์ศรี, นันทกา โกมลเสน, และรุ่งฤดี พรหมแก้วงาม, 2550:1) ที่ได้ทำการศึกษาสภาพการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนนักศึกษาและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนนักศึกษาของโรงเรียนลำปางพณิชยการและเทคโนโลยีจังหวัดลำปาง ผลการวิจัยในส่วนของแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม พบว่า แนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนนักศึกษาตามความคิดเห็นของครูคือครูควรเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน

6. ด้านการเข้าใจผู้อื่น พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ได้มีคุณธรรมจริยธรรมด้านการเข้าใจผู้อื่น ในระดับมาก โดยจะเห็นได้ว่า แสดงออกถึงการรับฟังและยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่นอย่างตั้งใจในระดับมาก เป็นอันดับแรก รองลงมาเป็น สามารถปฏิบัติตามข้อแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (ชูษณา ก้อนจันทศ, 2561:ออนไลน์) ที่ได้เสนอแนะถึงวิธีการที่จะทำให้เราเข้าใจผู้อื่นมากยิ่งขึ้นและสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขก็คือ 1) การยอมรับในความแตกต่างของมนุษย์ มนุษย์ทุกคนมีความเป็นเอกลักษณ์ของตนเองและมีความแตกต่างกันทั้งสภาพ ภูมิหลัง ค่านิยม การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว หากเรายอมรับหลักการข้อนี้ได้ เราก็จะคาดหวังจากผู้อื่นให้เป็นอย่างที่เราต้องการน้อยลง 2) การยอมรับในความสามารถของมนุษย์ มนุษย์ทุกคนพยายามที่จะพัฒนาตนเองให้ไปสู่สิ่งที่ดีขึ้นเสมอ แต่บางครั้งขาดโอกาส ความรู้และแรงกระตุ้น ดังนั้น หากมีการให้โอกาสกับเขาได้แสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจของกลุ่ม กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ก็จะทำให้กลุ่มได้ประโยชน์จากเขาและมีความรู้สึกที่ดีร่วมกัน 3) การยอมรับในศักดิ์ศรีและความเท่าเทียมของมนุษย์ มนุษย์ทุกคนมีความภาคภูมิใจในตนเองเป็นพื้นฐาน ดังนั้นหากจะให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดและการกระทำใดๆ ก็ตาม ก็จะต้องเริ่มต้นขึ้นจากความต้องการของคนๆ นั้นเป็นสำคัญโดยเขาต้องตระหนักและเกิดจากการตัดสินใจด้วยตนเอง

7. ด้านการเข้าใจโลก พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ได้มีคุณธรรมจริยธรรมด้านการเข้าใจโลก ในระดับมาก โดยจะเห็นได้ว่า การมีความเข้าใจถึงศีลธรรมของโลกที่ต้องมีการแปรสภาพของสรรพสิ่งต่างๆอย่างรู้เท่าทันในระดับมาก เป็นอันดับแรก รองลงมา เป็น ยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นรอบตัวอย่างมีสติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (ดลใจถาวรวงศ์ ต้นเจริญ และจันทร์ชลิ มาพุทธ, 2552:21) ได้ทำวิจัยเรื่อง กระบวนการขัดเกลาคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนต้นแบบ จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าวิธีการและบทบาทที่สำคัญของกระบวนการขัดเกลาทางสังคม คือ 1) สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา และสภาพแวดล้อมมีลักษณะร่วมของกระบวนการขัดเกลาทางสังคม คือ การมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีเหตุผล 2) สถาบันครอบครัวมีบทบาทสำคัญที่สุดในกระบวนการขัดเกลาทางสังคม ทั้งทางตรงและทางอ้อม 3) เยาวชนต้นแบบต้องมีการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมถึงการเห็นคุณค่าของความดีงามและการมีบุคคลเป็นหลักยึดเหนี่ยวทางจิตใจ 4) สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา และสภาพแวดล้อม ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรม 8 ประการ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยลำดับแรก ได้แก่ ความขยัน ความประหยัด และความมีน้ำใจ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้มี 2 ข้อ คือ ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย และข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน แยกเป็นรายด้าน 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความมีวินัย 2) ด้านความรับผิดชอบ 3) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต 4) ด้านความเสียสละ 5) ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี 6) ด้านการเข้าใจผู้อื่น 7) ด้านการเข้าใจโลก ซึ่งมีข้อเสนอแนะดังนี้ คือ

1. ด้านความมีวินัยนั้นมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ควรส่งเสริมคือควรมีวินัยด้วยการเคารพกฎหมาย

2. ด้านความรับผิดชอบนั้นมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ควรส่งเสริมคือควรมีความกระตือรือร้นในหน้าที่ตามความรับผิดชอบ

3. ด้านความซื่อสัตย์สุจริตนั้นมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ควรส่งเสริมคือควรมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น

4. ด้านความเสียสละนั้นมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ควรส่งเสริมคือ การรู้จักแบ่งปันมีน้ำใจไมตรีต่อกัน

5. ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีนั้นมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ควรส่งเสริมคือการแต่งกายด้วยความเหมาะสม
6. ด้านการเข้าใจคนอื่นนั้นมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ควรส่งเสริมคือการยอมรับและรับฟังเสียงส่วนใหญ่
7. ด้านการเข้าใจโลกนั้นมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ควรส่งเสริมคือ การปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจัดให้มีการประเมินผลการจัดกิจกรรม หรือการนำรูปแบบคุณธรรมจริยธรรมมาใช้ ในการพัฒนานักศึกษาต่อไป
2. ควรศึกษารูปแบบคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาเพื่อจะได้รูปแบบที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีสำหรับคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาต่อไป
3. ควรมีการศึกษากิจกรรมที่เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาที่จะทำให้ นักศึกษาสามารถเรียนรู้และเข้าใจ รวมถึงความสำคัญกับการสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาต่อไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กรมวิชาการ. (2544). **แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของเยาวชนด้านจริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมศาสนา
- ชูษณา ก้อนจันทศ. (2561). **ความเข้าใจผู้อื่น**. สืบค้นเมื่อ 24 พฤษภาคม 2561. จาก <https://pirun.ku.ac.th>
- ดลใจ ถาวรวงศ์ ตันเจริญ และจันทร์ชลี มาพุทธ. (2552). **กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่มีผลต่อคุณธรรมจริยธรรมของ เยาวชนต้นแบบ จังหวัดฉะเชิงเทรา**. วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคม 5,1-2: 21-34.
- นภดล เทียนเพิ่มพูน. (2546). **การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียนนายร้อยตำรวจ**. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- บุรชัย ศิริมหาสาคร. (2546). **เทคนิคการจัดการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์**. กรุงเทพมหานคร : บூค พอยท์.
- ฝ่ายทะเบียนและวัดผล. (2561). **ข้อมูลนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน, ประจำปีภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561**. ข้อมูล ณ วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2561.

วารสารแสงอีสาน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

рінตากร วงศ์ศรี นันทกา โทมลเสน และรุ่งฤดี พรหมแก้วงาม. (2550). การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน นักศึกษาโรงเรียนลำปางพณิชยการและเทคโนโลยีจังหวัดลำปาง. รายงานการวิจัยโรงเรียนลำปางพณิชยการและเทคโนโลยีจังหวัดลำปาง.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). **กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 และแนวทางการปฏิบัติ**. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กันยายน 2561. จาก <http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/>.

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2561). **ความเสี่ยสละ**. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2561. จาก http://www.onab.go.th/index.php?option=com_content&view=articlc&id.

Huitt, W.G. Moral and chaeacter development. Valdosta State University.

Yamane. (1967). Taro Statistic : An Introductory Analysis. New York: Harper &row.